

CONVENTIE din 5 iunie 1992 privind diversitatea biologica

PREAMBUL

Partile contractante,

constiente de valoarea intrinseca a diversitatii biologice si de valoarea ecologica, genetica, sociala, economica, stiintifica, educationala, culturala, recreativa si estetica a diversitatii biologice si a componentelor sale,

constiente, de asemenea, de importanta diversitatii biologice pentru evolutie si pentru conservarea sistemelor de sustinere a biosferei,

afirmand ca, conservarea diversitatii biologice este o preocupare comuna a umanitatii,

reafirmand ca statele au drepturi suverane asupra propriilor lor resurse biologice,

reafirmand, de asemenea, ca statele sint responsabile de conservarea diversitatii lor biologice si de utilizarea durabila a resurselor lor biologice, preocupate de faptul ca diversitatea biologica este reduca semnificativ de anumite activitati umane,

constiente de lipsa generala de informatii si cunostinte privind diversitatea biologica si de necesitatea urgenta de a dezvolta capacitatea stiintifica, tehnica si institutionala proprie care sa asigure intelegerea fundamentala necesara planificarii si implementarii masurilor adecvate,

notind ca este vitala anticiparea, prevenirea si atacarea la sursa a cauzelor reducerii semnificative sau pierderii diversitatii biologice,

notind, de asemenea, ca acolo unde exista amenintarea unei reduceri semnificative sau a pierderii diversitatii biologice, lipsa certitudinii stiintifice totale nu trebuie folosita ca motiv pentru aminarea masurilor de evitare sau de reducere a acestui pericol,

notind, in continuare, ca cerinta fundamentala pentru conservarea diversitatii biologice este conservarea "in situ" a ecosistemelor si habitatelor naturale si mentinerea si refacerea populatiilor viabile de specii in mediul lor natural,

notind, in continuare, ca masurile "ex situ", de preferinta in tara de origine, au, de asemenea, un rol important,

recunoscind ca un numar mare de comunitati locale si de populatii autohtone depind de resursele biologice pe care se bazeaza modurile de viata traditionale si ca este de dorit impartirea echitabila a beneficiilor care provin din utilizarea cunostintelor, inovatiilor si practicilor traditionale privind conservarea diversitatii biologice si utilizarea durabila a elementelor sale,

recunoscind, de asemenea, rolul vital pe care-l joaca femeile in conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice si afirmand necesitatea asigurarii deplinei lor participari la toate nivelurile de elaborare si de implementare a politicilor de conservare a diversitatii biologice,

subliniind importanta si necesitatea promovarii cooperarii internationale, regionale si globale intre state si organizatii interguvernamentale si sectorul neguvernamental pentru conservarea diversitatii biologice si utilizarea durabila a componentelor sale,

recunoscind ca asigurarea de noi resurse financiare suplimentare si accesul corespunzator la tehnologii pertinente pot influenta substantial capacitatea lumii de a trata problema pierderii diversitatii biologice,

recunoscind, de asemenea, ca sint necesare masuri speciale pentru a rezolva necesitatile tarilor in curs de dezvoltare, inclusiv, asigurarea de noi resurse suplimentare financiare si accesul corespunzator la tehnologii pertinente,

notind, in aceasta privinta, conditiile speciale ale tarilor cel mai putin dezvoltate si ale statelor insulare mici,

recunoscind ca sint necesare investitii substantiale pentru conservarea diversitatii biologice si ca exista perspectiva unui domeniu larg de beneficii ecologice, economice si sociale din aceste investitii,

recunoscind ca dezvoltarea economica si sociala si eradicarea saraciei sint primele si cele mai importante prioritati pentru tarile in curs de dezvoltare,

constiente de faptul ca utilizarea durabila si conservarea diversitatii biologice sint de importanta majora pentru rezolvarea necesitatilor de hrana, de sanatate si a altor cerinte ale populatiei planetei in continua crestere, motiv pentru care accesul la resurse genetice si la tehnologii, cit si impartirea acestora sint esentiale,

notind ca, in cele din urma, conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice vor intari relatiile de prietenie dintre state si vor contribui la pacea umanitatii,

dorind largirea si completarea acordurilor internationale existente privind conservarea

diversitatii biologice si utilizarea durabila a componentelor sale, si hotarite sa conserve si sa utilizeze durabil diversitatea biologica, in beneficiul generatiilor prezente si viitoare, au convenit dupa cum urmeaza:

Art. 1: Obiective

Obiectivele prezentei conventii, ce trebuie urmate in conformitate cu dispozitiile sale pertinente, sint conservarea diversitatii biologice, utilizarea durabila a componentelor sale si impartirea corecta si echitabila a beneficiilor ce rezulta din utilizarea resurselor genetice, inclusiv prin accesul corespunzator la resursele genetice, prin transferul adecvat de tehnologii pertinente, tinind cont de toate drepturile asupra acestor resurse si tehnologii, si prin finantarea corespunzatoare.

Art. 2: Utilizarea termenilor

In intelesul prezentei conventii:

Diversitatea biologica inseamna variabilitatea organismelor vii din toate sursele, inclusiv, printre altele, a ecosistemelor terestre, marine si a altor ecosisteme acvatice si a complexelor ecologice din care acestea fac parte; aceasta include diversitatea in cadrul speciilor, dintre specii si a ecosistemelor.

Resursele biologice includ resurse genetice, organisme sau parti din ele, populatii sau orice alte componente biotice ale ecosistemelor avind folosinta sau valoare efectiva sau potentiala pentru umanitate.

Biotehnologie inseamna orice aplicatie tehnologica ce foloseste sisteme biologice, organisme vii sau derivate din ele, pentru a realiza sau a modifica produse sau procese pentru utilizare specifica.

Tara de origine a resurselor genetice inseamna tara care poseda acele resurse genetice in conditii "in situ".

Tara care asigura resurse genetice inseamna tara care furnizeaza resurse genetice luate din surse "in situ", inclusiv populatii de specii salbatice si domestice, sau din surse "ex situ", care pot sau nu sa-si aiba originea in acea tara.

Specii domestice sau cultivate inseamna speciile la care a fost influentat procesul de evolutie de catre oameni pentru a raspunde necesitatilor lor.

Ecosistem inseamna un complex dinamic de comunitati de plante, animale si microorganisme si mediul lor fara viata, care interactioneaza ca o unitate functionala.

Conservare "ex situ" inseamna conservarea componentelor diversitatii biologice in afara habitatelor lor naturale.

Material genetic inseamna orice material de origine vegetala, animala, microbiana sau altele care contine unitati functionale de ereditate.

Resurse genetice inseamna material genetic de valoare actuala sau potentiala.

Habitat inseamna locul sau tipul de loc unde exista in mod natural un organism sau o populatie.

Conditii "in situ" inseamna conditiile in care resursele genetice exista in adrul ecosistemelor si al habitatelor naturale si, in cazul speciilor domestice si cultivate, in mediul in care s-au dezvoltat caracterele lor distincte.

Conservare "in situ" inseamna conservarea ecosistemelor si habitatelor naturale si mentinerea si refacerea populatiilor viabile de specii in mediul lor natural si, in cazul speciilor domestice sau cultivate, in mediul in care si-au dezvoltat caracterele lor distincte.

Zona protejata inseamna o zona delimitata geografic care este desemnata sau reglementata si administrata pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare.

Organizatie de integrare economica regionala inseamna o organizatie constituita din state suverane ale unei zone date, careia statele membre i-au transferat competente cu privire la probleme guvernate de prezenta conventie si care a fost autorizata din timp, conform procedurilor sale interne, sa semneze, sa ratifice, sa accepte, sa aprobe sau sa adere la aceasta.

Utilizare durabila inseamna utilizarea componentelor diversitatii biologice intr-un mod si ritm care sa nu duca la scaderea pe termen lung a diversitatii biologice, mentinandu-i astfel potentialul de a raspunde necesitatilor si aspiratiilor generatiilor prezente si viitoare.

Tehnologie include biotehnologia.

Art. 3: Principiu

In conformitate cu Carta Organizatiei Natiunilor Unite si cu principiile dreptului international, statele au dreptul suveran de a exploata propriile lor resurse, in conformitate cu propriile lor politici de mediu, si responsabilitatea sa asigure ca activitatile de sub jurisdicția si controlul lor sa nu cauzeze prejudicii mediului altor state sau zonelor din afara limitelor jurisdicției lor nationale.

Art. 4: Domeniul de aplicare

Sub rezerva drepturilor altor state si cu exceptia cazului in care se prevede altfel in mod expres in prezenta conventie, dispozitiile prezentei conventii se aplica, pentru fiecare parte contractanta:

- a)** in cazul componentelor diversitatii biologice, in zonele din cadrul jurisdicției sale nationale; si
- b)** in cazul proceselor si activitatilor efectuate sub jurisdicția sau controlul sau, indiferent unde apar efectele lor, in zona jurisdicției sale nationale sau dincolo de limitele jurisdicției nationale.

Art. 5: Cooperare

Fiecare parte contractanta, in masura posibilitatilor si in functie de necesitati, va coopera direct sau, unde este cazul, prin organizatii internationale competente, cu alte parti contractante in domenii din afara jurisdicției nationale si in alte probleme de interes reciproc, pentru conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice.

Art. 6: Masuri generale pentru conservare si utilizare durabila

Fiecare dintre partile contractante, in functie de conditiile specifice si posibilitati:

- a)** va elabora strategii, planuri si programe nationale pentru a asigura conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice sau va adapta in acest scop strategiile, planurile si programele existente tinind seama, printre altele, de masurile stabilite in prezenta conventie, importante pentru partea contractanta in cauza; si
- b)** va integra, in masura posibilitatilor si in functie de necesitati, conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice in planurile, programele si politicile sectoriale si intersectoriale pertinente.

Art. 7: Identificare si monitorizare

Fiecare parte contractanta, in masura posibilitatilor si in functie de necesitati, in special pentru obiectivele art. 8-10:

- a)** va identifica obiectivele diversitatii biologice importante pentru conservarea si utilizarea sa durabila, avind in vedere lista indicatoare de categorii din anexa nr. I;
- b)** va monitoriza, prin prelevare de esantioane si alte tehnici, componentele diversitatii biologice identificate conform subparagrafului a) de mai sus, acordind atentie speciala celor care necesita masuri de conservare urgenta si celor care ofera cel mai ridicat potential pentru utilizare durabila;
- c)** va identifica procesele si categoriile de activitati care au sau este foarte probabil sa aiba impact negativ semnificativ asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice si va monitoriza efectele lor prin prelevare de esantioane si alte tehnici; si
- d)** va intretine si organiza, prin orice sistem, datele obtinute din activitatile de identificare si monitorizare, conform subparagrafelor a), b) si c) de mai sus.

Art. 8: Conservare "in situ"

In masura posibilitatilor si in functie de necesitati, fiecare parte contractanta:

- a)** va stabili un sistem de zone protejate sau zone unde sint necesare masuri speciale pentru conservarea diversitatii biologice;
- b)** va elabora, unde este necesar, linii directoare pentru selectarea, stabilirea si administrarea zonelor protejate sau a zonelor unde trebuie luate masuri speciale pentru conservarea diversitatii biologice;
- c)** va reglementa sau administra resursele biologice importante pentru conservarea diversitatii biologice, in interiorul sau in afara zonelor protejate, pentru a le asigura conservarea si utilizarea durabila;
- d)** va promova protectia ecosistemelor, habitatelor naturale si mentinerea populatiilor viabile de specii in mediul natural;
- e)** va promova dezvoltarea durabila si ecologic rationala in zonele diacente zonelor protejate,

in vederea asigurarii unei protectii sporite a acestor zone;

f) va reface si reconstrui ecosistemele degradate si va promova recuperarea speciilor amenintate, printre altele, prin dezvoltarea si implementarea de planuri si alte strategii de administrare;

g) va stabili sau mentine mijloace de reglementare, administrare sau control al riscurilor legate de utilizarea si eliberarea de organisme vii si modificate, rezultate din biotehnologie, care ar putea avea impact negativ asupra mediului, care ar putea afecta conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice, luind in considerare si riscurile asupra sanatatii umane;

h) va preveni introducerea, va controla sau eradica acele specii straine care ameninta ecosisteme, habitate sau alte specii;

i) va face eforturi pentru a asigura conditiile necesare compatibilitatii dintre utilizarile actuale si conservarea diversitatii biologice si utilizarea durabila a componentelor sale;

j) conform legislatiei sale nationale, va respecta, va mentine si va pastra cunostintele, inovatiile si practicile comunitatilor indigene si locale cu stiluri de viata traditionale necesare pentru conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice si va promova aplicarea lor mai larga, cu aprobarea si implicarea detinatorilor de astfel de cunostinte, inovatii sau practici si va incuraja impartirea echitabila a beneficiilor care rezulta din utilizarea unor astfel de cunostinte, inovatii si practici;

k) va dezvolta sau mentine legislatia necesara si/sau alte prevederi regulamentare pentru protectia speciilor sau populatiilor amenintate;

l) in cazul in care un efect negativ semnificativ asupra diversitatii biologice a fost determinat conform art. 7, va reglementa sau controla procesele si categoriile de activitati in cauza; si

m) va coopera in asigurarea de suport financiar sau orice alt suport pentru conservarea "in situ", subliniata la subparagrafele a)-l) de mai sus, in special pentru tarile in curs de dezvoltare.

Art. 9: Conservare "ex situ"

Fiecare parte contractanta, in masura posibilitatilor si in functie de necesitati, in special in scopul completarii masurilor "in situ":

a) va adopta masuri pentru conservarea "ex situ" a componentelor diversitatii biologice, de preferinta in tara de origine a acestor componente;

b) va stabili si mentine facilitati pentru conservarea "ex situ" si cercetarea plantelor, animalelor si microorganismelor, de preferinta in tara de origine a resurselor genetice;

c) va adopta masuri pentru recuperarea si refacerea speciilor amenintate si pentru reintroducerea lor in habitatele lor naturale, in conditii adecvate;

d) va reglementa si administra colectarea de resurse biologice din habitate aturale in scopul conservarii "ex situ", astfel incit sa nu se ameninte ecosisteme si populatii de specii "in situ", cu exceptia cazului in care sint necesare masuri speciale "ex situ", conform subparagrafului c) de mai sus; si

e) va coopera pentru asigurarea suportului financiar si de alt tip pentru conservarea "ex situ", subliniata la subparagrafele a)-d) de mai sus si pentru crearea si mentinerea mijloacelor de conservare "ex situ" in tarile in curs de dezvoltare.

Art. 10: Utilizarea durabila a componentelor diversitatii biologice

In masura posibilitatilor si in functie de necesitati, fiecare parte contractanta:

a) va integra cerintele conservarii si utilizarii durabile a resurselor biologice in luarea deciziilor la nivel national;

b) va adopta masuri legate de utilizarea resurselor biologice pentru a evita sau a reduce impactul negativ asupra diversitatii biologice;

c) va proteja si incuraja utilizarea curenta a resurselor biologice, in conformitate cu practicile culturale traditionale care sint compatibile cu conservarea si utilizarea durabila;

d) va ajuta populatiile locale in dezvoltarea si implementarea actiunilor de reconstructie ecologica in zonele degradate unde s-a redus diversitatea biologica; si

e) va incuraja cooperarea dintre autoritatile sale guvernamentale si sectorul sau privat in dezvoltarea de metode pentru utilizarea durabila a resurselor biologice.

Art. 11: Masuri stimulative

In masura posibilitatilor si in functie de necesitati, fiecare parte contractanta va adopta

masuri sigure din punct de vedere economic si social care sa actioneze ca stimulente pentru conservarea si utilizarea durabila a componentelor diversitatii biologice.

Art. 12: Cercetare si instruire

Luind in considerare necesitatile speciale ale tarilor in curs de dezvoltare, partile contractante:

- a) vor stabili si mentine programe pentru educare si instruire stiintifica si tehnica cu privire la masurile de identificare, conservare si utilizare durabila a diversitatii biologice si a componentelor sale si vor asigura sprijin pentru astfel de programe de educare si instruire pentru necesitatile specifice ale tarilor in curs de dezvoltare;
- b) vor promova si incuraja cercetarea care contribuie la conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice, in special in tarile in curs de dezvoltare, intre altele, in conformitate cu deciziile conferintei partilor, tinind cont de recomandările organului subsidiar pentru consultare stiintifica, tehnica si tehnologica; si
- c) respectind dispozitiile art. 16, 18 si 20, vor promova si vor coopera la utilizarea progreselor stiintifice privind diversitatea biologica, pentru a pune la punct metodele de conservare si utilizare durabila a resurselor biologice.

Art. 13: Educarea si constientizarea publicului

Partile contractante:

- a) vor promova si incuraja intelegerea importantei si a masurilor necesare pentru conservarea diversitatii biologice, ca si propagarea sa prin mijloace de informare si includerea acestor subiecte in programele educationale; si
- b) vor coopera, in functie de necesitati, cu alte state si organizatii internationale pentru dezvoltarea de programe de educatie si constientizare a publicului privind conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice.

Art. 14: Evaluarea impactului si reducerea efectelor negative

1. In masura posibilitatilor si in functie de necesitati, fiecare parte contractanta:

- a) va introduce procedurile adecvate necesitind evaluarea impactului asupra mediului si proiectelor sale propuse, care pot avea efecte negative asupra diversitatii biologice, pentru a evita sau reduce la minimum astfel de efecte si, cind este cazul, sa permita participarea publicului la astfel de proceduri;
- b) va introduce masurile corespunzatoare pentru luarea in considerare a consecintelor asupra mediului ale programelor si politicilor sale, care pot avea impact negativ semnificativ asupra diversitatii biologice;
- c) va promova, pe baza de reciprocitate, comunicarea, schimbul de informatii si consultarea privind activitatile de sub jurisdicia sau controlul sau, care ar putea avea efect negativ semnificativ asupra diversitatii biologice a altor state sau zone din afara limitelor jurisdicției nationale, prin incurajarea incheierii de acorduri bilaterale, regionale sau multilaterale, dupa caz;
- d) in caz de pericol sau de deteriorare grava sau iminenta, cu sursa sub jurisdicia sau controlul sau, asupra diversitatii biologice din zone aflate sub jurisdicia altor state sau zone din afara limitelor jurisdicției nationale, va anunta imediat statele potential afectate de un astfel de pericol sau deteriorare, si va initia actiuni de prevenire sau reducere a unui astfel de pericol sau deteriorare; si
- e) va promova masuri nationale, pentru raspunsuri de urgenta la activitati sau evenimente, cauzate natural sau in alt mod, care prezinta un pericol grav sau iminent asupra diversitatii biologice si va incuraja cooperarea internationala pentru a ajuta astfel de eforturi nationale si, dupa caz si in acord cu statele sau organizatiile de integrare economica regionala implicate, va stabili planuri de urgenta comune.

2. Conferinta partilor va examina, pe baza unor studii ce urmeaza a fi efectuate, problema responsabilitatii si repararii, inclusiv a reconstructiei si compensarii pagubelor aduse diversitatii biologice, cu exceptia cazului cind responsabilitatea este o problema strict interna.

Art. 15: Accesul la resurse genetice

- 1. Recunoscind drepturile suverane ale statelor asupra resurselor lor naturale, autoritatea de a determina accesul la resurse genetice apartine guvernelor nationale si este supusa legislatiei nationale.
- 2. Fiecare parte contractanta va face eforturi de a crea conditii pentru a facilita accesul altor

parti contractante la resurse genetice pentru utilizari sigure din punct de vedere al mediului si sa nu impuna restrictii care sa contravina obiectivelor prezentei conventii.

3. In scopul prezentei conventii, resursele genetice care sint asigurate de o parte contractanta, dupa cum se fac referiri in acest articol si in art. 16 si 19, sint doar acelea care sint asigurate de parti contractante care sint tari de origine a acestor resurse si de catre partile care au obtinut aceste resurse genetice in conformitate cu prezenta conventie.

4. Accesul, cind este asigurat, va fi in termeni acceptati reciproc si va fi supus prevederilor acestui articol.

5. Accesul la resurse genetice va fi supus consimtamintului partii contractante care furnizeaza astfel de resurse, daca nu este stabilit altfel de catre acea parte.

6. Fiecare parte contractanta va face eforturi pentru dezvoltarea si efectuarea de cercetari stiintifice bazate pe resurse genetice furnizate de catre alte parti contractante cu deplina participare a acestora si, in masura posibilitatilor, pe teritoriul lor.

7. Fiecare parte contractanta va lua masurile legislative, administrative sau politice adecvate, conform cu art. 16 si 19 si, dupa caz, prin mecanismul financiar stabilit la art. 20 si 21, pentru a asigura impartirea justa si echitabila, cu partea contractanta care furnizeaza resursele genetice, a rezultatelor cercetarii si dezvoltarii si a beneficiilor cercetarii, obtinute din utilizarea comerciala sau de alt tip a acestor resurse. O astfel de impartire se va face in termeni acceptati reciproc.

Art. 16: Accesul la tehnologie si transferul de tehnologie

1. Fiecare parte contractanta, recunoscind ca tehnologia include biotehnologia si ca atit accesul la tehnologie cit si transferul de tehnologie intre partile contractante sint elemente esentiale pentru atingerea obiectivelor prezentei conventii, se angajeaza, conform prevederilor acestui articol, sa asigure si/sau sa faciliteze accesul la tehnologie si transferul, catre alte parti contractante, de tehnologii necesare pentru conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice sau care utilizeaza resurse genetice fara sa cauzeze pagube semnificative mediului inconjurator.

2. Accesul la tehnologie si transferul de tehnologie, la care se refera paragraful 1 de mai sus, pentru tarile in curs de dezvoltare, vor fi asigurate si/sau facilitate in termenii cei mai corecti si mai favorabili, inclusiv in termeni concesionali si preferentiali, cind exista acord reciproc si, unde este necesar, in conformitate cu mecanismul financiar stabilit de art. 20 si 21.

Atunci cind tehnologiile fac obiectul unor brevete sau al altor drepturi de proprietate intelectuala, accesul si transferul sint asigurate in termeni care recunosc drepturile de proprietate intelectuala si sint in concordanta cu protectia lor adecvata si efectiva. Aplicarea acestui paragraf va fi in conformitate cu prevederile paragrafelor 3, 4 si 5 de mai jos.

3. Fiecare parte contractanta va lua masurile legislative, administrative sau politice, dupa caz, pentru a asigura partilor contractante, in special celor care sint tari in curs de dezvoltare care furnizeaza resurse genetice, accesul la tehnologie si transferul de tehnologie care utilizeaza acele resurse, pe baza de termeni acceptati reciproc, inclusiv tehnologie protejata de brevete si alte drepturi de proprietate intelectuala, daca este cazul, prin dispozitiile art. 20 si 21 si in conformitate cu dreptul international si cu prevederile paragrafelor 4 si 5 de mai jos.

4. Fiecare parte contractanta va lua masuri legislative, administrative sau politice, dupa caz, pentru ca sectorul privat sa faciliteze accesul la tehnologie, dezvoltarea comuna si transferul de tehnologie la care se refera paragraful 1 de mai sus, in beneficiul atit al institutiilor guvernamentale cit si al sectorului privat din tarile in curs de dezvoltare si, in aceasta privinta, se va conforma obligatiilor de la paragrafele 1, 2 si 3 de mai sus.

5. Partile contractante, recunoscind ca brevetele si alte drepturi de proprietate intelectuala pot avea o influenta asupra implementarii prezentei conventii, vor coopera, in conformitate cu dreptul international si legislatia nationala, pentru a asigura ca aceste drepturi sa fie in sprijinul obiectivelor sale si sa nu le contracareze.

Art. 17: Schimb de informatii

1. Partile contractante vor facilita schimbul de informatii provenite din toate sursele accesibile publicului, referitoare la conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice, luind in considerare nevoile speciale ale tarilor in curs de dezvoltare.

2. Un astfel de schimb de informatii va include schimbul de rezultate ale cercetarii tehnice, stiintifice si socioeconomice, ca si programele de instruire si studii, cunostinte de specialitate

autohtone si traditionale, ca atare si asociate cu tehnologiile amintite in art. 16 paragraful 1. Va include, de asemenea, daca este posibil, repatrierea informatiilor.

Art. 18: Cooperarea tehnica si stiintifica

1. Partile contractante vor incuraja cooperarea tehnica si stiintifica internationala in domeniul conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, daca este necesar, prin institutiile nationale si internationale corespunzatoare.
2. Fiecare parte contractanta va promova cooperarea tehnica si stiintifica cu alte parti contractante, in particular tari in curs de dezvoltare, pentru implementarea prezentei conventii, intre altele, prin elaborarea si aplicarea politicii nationale. La promovarea unei astfel de cooperari trebuie acordata o atentie deosebita dezvoltarii si intaririi capacitatilor nationale, prin punerea in valoare a resurselor umane si intarirea institutiilor.
3. Conferinta partilor, la prima sa reuniune, va determina stabilirea unui mecanism tip centru de schimb care sa incurajeze si sa faciliteze cooperarea tehnico-stiintifica.
4. Partile contractante, in conformitate cu legislatia si politicile nationale, vor incuraja si dezvolta metode de cooperare pentru elaborarea si utilizarea tehnologiilor, inclusiv a tehnologiilor autohtone si traditionale, in conformitate cu obiectivele prezentei conventii. In acest scop, partile contractante vor promova, de asemenea, cooperarea in domeniul instruirii de personal si al schimbului de experti.
5. Partile contractante, de comun acord, vor incuraja stabilirea de programe de cercetare si actiuni comune pentru dezvoltarea de tehnologii referitoare la obiectivele prezentei conventii.

Art. 19: Administrarea biotehnologiei si repartizarea beneficiilor

1. Fiecare parte contractanta va lua masuri legislative, administrative sau politice, dupa caz, pentru a asigura participarea efectiva la activitatile de cercetare biotehnologica a acelor parti contractante, in special a tarilor in curs de dezvoltare, care furnizeaza resurse genetice pentru o astfel de cercetare si unde este posibil in astfel de parti contractante.
2. Fiecare parte contractanta va lua toate masurile posibile sa incurajeze si sa furnizeze accesul prioritar, pe o baza justa si echilibrata, al partilor contractante, in special al tarilor in curs de dezvoltare, la rezultatele si beneficiile care rezulta din biotehnologiile bazate pe resurse genetice furnizate de acele parti contractante. Un astfel de acces se va face in termeni reciproc acceptati.
3. Partile vor examina necesitatea si modalitatile realizarii unui protocol care sa stabileasca procedurile adecvate, inclusiv, in particular, un acord prealabil, dat in cunostinta de cauza, in domeniul transferului, manipularii si utilizarii in deplina siguranta a oricarui organism viu modificat rezultat din biotehnologie, care ar putea avea efecte negative asupra conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice.
4. Fiecare parte contractanta comunica direct sau cere sa comunice, prin intermediul oricarei persoane fizice sau juridice de sub jurisdicția sa si care furnizeaza organisme vizate de paragraful 3 de mai sus, partii contractante pe teritoriul careia aceste organisme urmeaza a fi introduse, orice informatie disponibila referitoare la utilizarea si reglementarile de securitate cerute de partea contractanta in materie de manipulare a unor asemenea organisme, ca si orice informatie disponibila privind impactul potential negativ al organismelor specifice in cauza.

Art. 20: Resurse financiare

1. Fiecare parte contractanta se angajeaza sa asigure, in masura posibilitatilor sale, un suport financiar si stimulente cu privire la acele activitati nationale care urmaresc sa realizeze obiectivele prezentei conventii, in conformitate cu planurile, prioritatile si programele sale nationale.
2. Partile tari dezvoltate vor furniza resurse financiare noi si suplimentare pentru a permite partilor tari in curs de dezvoltare sa faca fata costurilor suplimentare convenite, impuse de implementarea masurilor prin care sa-si respecte obligatiile care decurg din prezenta conventie si pentru a beneficia de prevederile sale, aceste costuri fiind convenite, intre o parte tara in curs de dezvoltare si structura institutionala amintita in art. 21, in concordanta cu politica, strategia, prioritatile programelor si criteriile de eligibilitate si o lista indicativa de costuri suplimentare stabilita de conferinta partilor.

Alte parti, inclusiv tarile care sint in proces de tranzitie catre economia de piata, pot prelua voluntar obligatiile partilor tari dezvoltate. In sensul acestui articol, conferinta partilor va stabili, la prima sa intilnire, o lista a partilor tari dezvoltate si a altor parti care isi asuma in

mod voluntar obligatiile de parti dezvoltate. Conferinta partilor va revedea aceasta lista si o va modifica, daca este cazul. Se vor incuraja, de asemenea, contributiile din alte tari si surse pe baza de voluntariat.

Implementarea acestor angajamente va tine cont de necesitatea ca fluxul de fonduri sa fie adecvat, previzibil si punctual si de importanta repartizarii sarcinii intre partile contribuabile incluse pe lista.

- 3.** Partile tari dezvoltate pot, de asemenea, furniza, in beneficiul tarilor in curs de dezvoltare, resurse financiare legate de aplicarea prezentei conventii, pe cai bilaterale, regionale sau altele multilaterale.
- 4.** Partile tari in curs de dezvoltare nu vor putea sa se achite efectiv de obligatiile ce le revin in virtutea conventiei, decit in masura in care partile tari dezvoltate se vor achita efectiv de obligatiile ce le revin in virtutea conventiei, referitoare la resurse financiare si transfer de tehnologie si vor tine cont de faptul ca dezvoltarea economica si sociala si eradicarea saraciei sint primele si cele mai importante prioritati ale partilor tari in curs de dezvoltare.
- 5.** Partile vor tine cont de necesitatile specifice si de situatia speciala a tarilor cel mai putin dezvoltate in actiunile lor legate de finantare si transfer de tehnologie.
- 6.** Partile contractante vor lua, de asemenea, in considerare conditiile speciale care rezulta din dependenta fata de diversitatea biologica, din repartizarea si localizarea acesteia pe teritoriul partilor tari in curs de dezvoltare, in special al statelor mici insulare.
- 7.** Se va lua, de asemenea, in considerare situatia speciala a tarilor in curs de dezvoltare, mai ales a celor care sint cele mai vulnerabile din punct de vedere al mediului inconjurator, cum ar fi acelea cu zone aride si semiaride, zone de coasta si muntoase.

Art. 21: Mecanism financiar

1. Va exista un mecanism de finantare pentru furnizarea de resurse financiare catre partile tari in curs de dezvoltare, in spiritul prezentei conventii, sub forma de donatii sau in conditii avantajoase ale carui elemente esentiale sint descrise in prezentul articol. Conform prezentei conventii, mecanismul va functiona sub autoritatea si coordonarea conferintei partilor, fata de care este subordonat contabil.

Operatiunile mecanismului vor fi efectuate de o astfel de structura institutionala care se va decide de catre conferinta partilor la prima reuniune. Potrivit obiectivelor prezentei conventii, conferinta partilor va stabili politica, strategia, prioritatile programelor si criteriile de eligibilitate referitoare la accesul la astfel de resurse si la utilizarea lor.

Contributiile se vor face astfel incit sa se ia in considerare necesitatea unor varsaminte anticipate, adecvate si punctuale, asa cum este prevazut in art. 20, in conformitate cu resursele financiare necesare, pe care conferinta partilor le va decide periodic, si importanta impartirii efortului financiar catre partile contribuabile incluse pe lista la care s-a facut referire in art. 20 paragraful 2.

Partile tari dezvoltate ca si alte tari sau surse pot, de asemenea, sa aduca contributiile voluntare. Mecanismul va functiona conform unui sistem de gestiune democratic si transparent.

- 2.** Urmarind obiectivele prezentei conventii, conferinta partilor, la prima sa intilnire, va stabili politica, strategia si prioritatile programului, cit si criteriile si linii directoare detaliate pentru definirea conditiilor cerute pentru accesul la resurse financiare si utilizarea acestora, inclusiv supravegherea si evaluarea acestei utilizari, in mod regulat. Conferinta partilor va decide asupra masurilor necesare pentru aplicarea paragrafului 1 de mai sus, dupa consultarea structurii institutionale insarcinate cu operarea mecanismului financiar.
- 3.** Conferinta partilor va examina eficienta mecanismului financiar stabilit prin acest articol, inclusiv criteriile si liniile directoare la care se refera paragraful 2 de mai sus, la nu mai putin de 2 ani de la intrarea in vigoare a prezentei conventii si apoi regulat. Pe baza acestei examinari, va lua masurile adecvate pentru imbunatatirea eficientei mecanismului, daca este necesar.
- 4.** Partile contractante vor urmari intarirea institutiilor financiare existente pentru a asigura resursele financiare destinate conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice.

Art. 22: Relatii cu alte conventii internationale

1. Dispozitiile prezentei conventii nu vor afecta drepturile si obligatiile nici unei parti contractante, ce decurg dintr-un acord international existent, cu exceptia cazului in care exercitarea acestor drepturi si obligatii ar cauza pagube serioase diversitatii biologice sau ar

constitui o amenintare pentru aceasta.

2. Partile contractante vor aplica prezenta conventie, in ceea ce priveste mediul marin, in concordanta cu drepturile si obligatiile statelor ce decurg din dreptul asupra marii.

Art. 23: Conferinta partilor

1. Prin prezenta, se instituie o conferinta a partilor. Prima reuniune a conferintei partilor va fi convocata de directorul executiv al Programului Natiunilor Unite pentru Mediul Inconjurator nu mai tirziu de un an de la intrarea in vigoare a prezentei conventii. Apoi se vor tine reuniuni ordinare ale conferintei partilor, la intervale regulate, care urmeaza sa fie stabilite de conferinta, la prima sa reuniune.

2. Reuniuni extraordinare ale conferintei partilor se pot tine ori de cite ori se va considera necesar de catre conferinta sau la cererea, in scris, a oricarei parti, cu conditia ca, in interval de sase luni de la comunicarea cererii la secretariat, sa fie sustinuta de cel putin o treime din parti.

3. Conferinta partilor va conveni si va adopta prin consens, propriul regulament interior si pe acela al oricarui organ subsidiar pe care si-l va putea crea, cit si regulamentul financiar care guverneaza finantarea secretariatului. La fiecare reuniune ordinara, va adopta bugetul pentru perioada financiara de pina la urmatoarea reuniune ordinara.

4. Conferinta partilor va trece in revista aplicarea prezentei conventii si in acest scop:

a) va stabili forma si intervalele pentru transmiterea informatiilor ce urmeaza a fi prezentate conform art. 26 si va examina aceste informatii cit si rapoartele prezentate de oricare organ subsidiar;

b) va studia avizele tehnice, tehnologice si stiintifice asupra diversitatii biologice, furnizate conform art. 25;

c) va examina si adopta, dupa cum este necesar, protocoalele, in conformitate cu prevederile art. 28;

d) va examina si adopta, dupa caz, in conformitate cu prevederile art. 29 si 30, amendamentele la aceasta conventie si la anexele sale;

e) va examina amendamentele la orice protocol, ca si la orice anexe ale acestuia si, daca asa se decide, va recomanda adoptarea lor de catre partile la protocolul respectiv;

f) va examina si adopta, dupa cum este necesar, in conformitate cu art. 30, anexele suplimentare la prezenta conventie;

g) va crea organele subsidiare considerate necesare pentru aplicarea prezentei conventii, in special pentru a asigura asistenta stiintifica si tehnica;

h) va contacta, prin secretariat, organele executive ale conventiilor legate de problemele acoperite de prezenta conventie, pentru a stabili forme adecvate de cooperare cu ele; si

i) va examina si va lua orice alte masuri necesare pentru realizarea obiectivelor prezentei conventii, in lumina experientei acumulate in aplicarea ei.

5. Organizatia Natiunilor Unite, institutiile sale specializate si Agentia Internationala pentru Energie Atomica, ca si orice stat care nu este parte la prezenta conventie, pot fi reprezentate ca observatori la reuniunile conferintei partilor. Orice alt organism sau institutie guvernamentala sau neguvernamentala, calificata in domenii legate de conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice, care a informat secretariatul despre dorinta de a fi reprezentata ca observator la o reuniune a conferintei partilor, poate fi admisa, cu conditia ca cel putin o treime a partilor prezente sa nu aiba obiectii. Admiterea si participarea ca observatori va fi supusa regulilor de procedura adoptate de conferinta partilor.

Art. 24: Secretariatul

1. Se instituie prin prezenta un secretariat. Functiile sale vor fi:

a) sa organizeze reuniunile conferintei partilor prevazute prin art. 23 si sa le asigure serviciile necesare;

b) sa indeplineasca functiile desemnate de orice protocol al prezentei conventii;

c) sa pregateasca rapoartele asupra executarii functiilor sale, stabilite conform prezentei conventii si sa le prezinte la conferinta partilor;

d) sa asigure coordonarea cu alte organisme internationale competente, in special pentru a intra in acorduri administrative si contractuale ce pot fi necesare pentru indeplinirea eficienta a functiilor sale;

e) sa indeplineasca orice alte functii ce ii pot fi stabilite de conferinta partilor.

2. La prima sa reuniune ordinara, conferinta partilor va desemna secretariatul dintre acele organizatii internationale competente existente care au aratat dorinta de a indeplini functiile de secretariat prevazute de prezenta conventie.

Art. 25: Organ subsidiar pentru asistenta stiintifica, tehnica si tehnologica

1. Un organ subsidiar pentru asigurarea asistentei stiintifice, tehnice si tehnologice se stabileste prin prezenta, pentru a asigura, in timp util, conferintei partilor si, dupa caz, celorlalte organe subsidiare, asistenta necesara legata de aplicarea prezentei conventii.

Acest organ va fi deschis spre participare tuturor partilor si va fi multidisciplinar. Va include reprezentanti guvernamentali competenti in domeniile de specialitate vizate. Va raporta regulat conferintei partilor asupra tuturor aspectelor activitatii sale.

2. Sub autoritatea conferintei partilor si in conformitate cu liniile directoare pe care ea le va stabili, la cererea ei, acest organ:

(a) va furniza evaluari stiintifice si tehnice asupra starii diversitatii biologice;

(b) va pregati evaluarile stiintifice si tehnice asupra efectelor tipurilor de masuri luate in conformitate cu dispozitiile prezentei conventii;

(c) va identifica tehnologiile si tehnicile de virf, novatoare si eficiente, privind conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice si va indica caile si mijloacele de promovare a dezvoltarii si/sau transferul unor astfel de tehnologii;

(d) va furniza asistenta asupra programelor stiintifice si cooperarii internationale pentru cercetare si dezvoltare legate de conservarea si utilizarea durabila a diversitatii biologice; si

(e) va raspunde intrebarilor stiintifice, tehnice, tehnologice si metodologice pe care conferinta partilor si organele sale subsidiare i le-ar putea adresa.

3. Atributiile, mandatul, organizarea si functionarea acestui organ vor putea fi precizate de conferinta partilor.

Art. 26: Rapoarte

Fiecare parte contractanta, la intervale care vor fi stabilite de conferinta partilor, va prezenta acesteia rapoarte de masuri care s-au luat pentru aplicarea prezentei conventii si asupra eficientei lor in realizarea obiectivelor care au fost enuntate.

Art. 27: Reglementarea diferendelor

1. In cazul unui diferend intre partile contractante, privind interpretarea sau aplicarea prezentei conventii, partile implicate vor cauta o solutie pe calea negocierii.

2. Daca partile implicate nu pot ajunge la un acord prin negociere, pot cauta impreuna serviciile sau medierea unei terte parti.

3. La ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la prezenta conventie sau in orice alt moment ulterior, un stat sau o organizatie de integrare economica regionala poate declara in scris catre depozitar ca, pentru un diferend nerezolvat, conform paragrafului 1 sau 2 de mai sus, accepta, ca obligatoriu, una sau ambele modalitati urmatoare de reglementare a diferendelor:

a) arbitraj, in conformitate cu procedura prezentata in partea I a anexei nr. II;

b) supunerea diferendului la Curtea Internationala de Justitie.

4. Daca partile la diferend nu au acceptat aceeasi procedura sau o procedura oarecare, conform cu paragraful 3 de mai sus, diferendul va fi supus pentru conciliere, in conformitate cu partea a II-a a anexei nr. II, in cazul in care partile nu stabilesc altfel.

5. Dispozitiile acestui articol se vor aplica in legatura cu diferendele oricarui protocol, cu exceptia cazului in care acesta dispune altfel.

Art. 28: Adoptarea protocoalelor

1. Partile contractante vor coopera la formularea si adoptarea protocoalelor la prezenta conventie.

2. Protocoalele vor fi adoptate la o reuniune a conferintei partilor.

3. Textul oricarui protocol propus va fi comunicat partilor contractante de catre secretariat, cu cel putin 6 luni inainte de o astfel de reuniune.

Art. 29: Amendamente la conventie sau la protocoale

1. Se pot propune amendamente la prezenta conventie de catre orice parte contractanta. Amendamentele la orice protocol pot fi propuse de orice parte la acel protocol.

2. Amendamentele la prezenta conventie vor fi adoptate la o reuniune a conferintei partilor.

Amendamentele la orice protocol vor fi adoptate la o reuniune a partilor la protocolul in chestiune. Textul oricarui proiect de amendament propus la prezenta conventie sau la orice protocol, daca nu se stabileste altfel in acel protocol, va fi comunicat partilor in chestiune de catre secretariat, cu cel putin 6 luni inainte de reuniunea la care se propune amendamentul spre adoptare. Secretariatul va comunica, de asemenea, amendamentele propuse, semnatarilor prezentei conventii, spre informare.

3. Partile vor face toate eforturile pentru a ajunge la un consens privind orice amendament propus la prezenta conventie sau la orice protocol. Daca s-au epuizat toate eforturile pentru realizarea unui consens si nu s-a ajuns la un acord, amendamentul va fi adoptat, in ultima instanta, prin majoritatea de voturi a doua treimi din partile in chestiune prezente si care voteaza la reuniune si va fi supus, de catre depozitar, tuturor partilor pentru ratificare, acceptare sau aprobare.

4. Ratificarea, acceptarea sau aprobarea amendamentelor va fi notificata depozitarului, in scris. Amendamentele adoptate in conformitate cu paragraful 3 de mai sus vor intra in vigoare, pentru partile care le-au acceptat, la 90 de zile dupa depunerea instrumentelor de ratificare, de acceptare sau de aprobare de catre cel putin doua treimi din partile contractante la prezenta conventie sau din partile la protocolul respectiv. Apoi, amendamentele vor intra in vigoare, pentru orice alta parte, la 90 de zile dupa ce aceasta parte depune instrumentul sau de ratificare, de acceptare sau de aprobare a amendamentelor.

5. In sensul acestui articol, expresia partile prezente si care voteaza inseamna partile prezente care dau un vot afirmativ sau negativ.

Art. 30: Adoptarea de anexe si amendamente la anexe

1. Anexele prezentei conventii sau ale oricarui protocol vor face parte integranta din conventie sau din protocolul respectiv, dupa caz, si, daca nu se prevede altfel in mod expres, orice referire la prezenta conventie sau la protocoalele sale, constituie, in acelasi timp, o referire la oricare din anexele sale. Astfel de anexe se vor limita la probleme procedurale, stiintifice, tehnice si administrative.

2. Daca nu se prevede altfel intr-un protocol cu privire la anexele sale, se va aplica urmatoarea procedura pentru propunerea, adoptarea sau intrarea in vigoare a anexelor suplimentare la prezenta conventie sau a anexelor oricarui protocol:

a) anexele la prezenta conventie sau la protocoalele sale vor fi supuse sau adoptate conform procedurii prevazute la art. 29;

b) orice parte care nu poate sa aprobe o anexa aditionala la prezenta conventie sau o anexa la orice protocol al sau va notifica acest lucru depozitarului, in scris, intr-un an de la data comunicarii adoptarii de catre depozitar. Depozitarul va informa, fara intirziere, toate partile asupra oricarei astfel de notificari primite. O parte poate retrage oricand o declaratie anterioara de obiectie si, in acest caz, anexele vor intra in vigoare, pentru acea parte, sub rezerva subparagrafului c) de mai jos;

c) la expirarea unui an de la comunicarea adoptarii de catre depozitar, anexa va intra in vigoare pentru toate partile la prezenta conventie sau la orice protocol implicat, care nu au transmis o notificare in conformitate cu prevederile subparagrafului b) de mai sus.

3. Propunerea, adoptarea si intrarea in vigoare a amendamentelor la anexele prezentei conventii sau la anexele oricarui protocol vor fi supuse aceleiasi proceduri ca pentru propunerea, adoptarea si intrarea in vigoare a anexelor la conventie sau a anexelor la orice protocol.

4. Daca o anexa aditionala sau un amendament la o anexa este legat de un amendament la prezenta conventie sau la orice protocol, aceasta anexa aditionala sau acest amendament nu va intra in vigoare pina nu intra in vigoare amendamentul la conventie sau la respectivul protocol.

Art. 31: Dreptul la vot

1. Cu exceptia dispozitiilor de la paragraful 2 de mai jos, fiecare parte contractanta la prezenta conventie sau la orice protocol va dispune de un vot.

2. Organizatiile de integrare economica regionala, in probleme care sint de competenta lor, isi vor exercita dreptul la vot cu un numar de voturi egal numarului de state membre care sint parti contractante la prezenta conventie sau la respectivul protocol. Astfel de organizatii nu-si vor exercita dreptul la vot, daca statele membre si-l exercita pe al lor, si invers.

Art. 32: Relatiile dintre prezenta conventie si protocoalele sale

- 1.** Un stat sau o organizatie de integrare economica regionala nu poate deveni parte la un protocol, daca nu este sau nu devine, in acelasi timp, parte contractanta la prezenta conventie.
- 2.** Deciziile luate in baza unui protocol vor fi luate numai de partile la acel protocol. Orice parte contractanta care nu a ratificat, acceptat sau aprobat un protocol poate participa, ca observator, la orice reuniune a partilor la acel protocol.

Art. 33: Semnarea

Prezenta conventie va fi deschisa spre semnare la Rio de Janeiro, pentru toate statele sau organizatiile de integrare economica regionala, de la 5 iunie 1992 pina la 14 iunie 1992, si la sediul Organizatiei Natiunilor Unite de la New York, de la 15 iunie 1992 pina la 4 iunie 1993.

Art. 34: Ratificarea, acceptarea sau aprobarea

- 1.** Prezenta conventie si orice protocol vor fi supuse ratificarii, acceptarii sau aprobarii de catre state sau organizatii de integrare economica regionala. Instrumentele de ratificare, de acceptare sau de aprobare se vor depune la depozitar.
- 2.** Orice organizatie la care se refera paragraful 1 de mai sus, care devine parte contractanta la prezenta conventie sau la orice protocol, fara ca vreunul dintre statele membre sa fie parte contractanta, va fi legata de toate obligatiile rezultate de prezenta conventie sau protocol, dupa caz. In cazul organizatiilor la care unul sau mai multe state membre sint parti contractante la prezenta conventie sau la respectivul protocol, organizatia si statele sale membre vor decide asupra responsabilitatilor ce le revin, pentru indeplinirea obligatiilor impuse de conventie sau de protocol, dupa caz. In astfel de cazuri, organizatia si statele membre nu-si vor putea exercita concomitent drepturile in baza conventiei sau respectivului protocol.
- 3.** In cadrul instrumentelor lor de ratificare, acceptare sau aprobare, organizatiile la care se refera paragraful 1 de mai sus vor declara limitele competentei lor fata de problemele guvernate de conventie sau de respectivul protocol. Aceste organizatii vor informa, de asemenea, pe depozitar de orice modificare importanta privind limitele competentei lor.

Art. 35: Aderarea

- 1.** Prezenta conventie sau orice protocol va fi deschis pentru aderare, pentru state si organizatii de integrare economica regionala, de la data la care conventia sau respectivul protocol este inchis pentru semnare.

Instrumentul de aderare va fi depus la depozitar.

- 2.** In cadrul instrumentelor lor de aderare, organizatiile la care se refera paragraful 1 de mai sus vor declara limitele competentei lor cu privire la problemele guvernate de conventie sau de respectivul protocol. Aceste organizatii vor informa, de asemenea, pe depozitar de orice modificare importanta a limitelor competentei lor.
- 3.** Dispozitiile art. 34 paragraful 2 se vor aplica organizatiilor de integrare economica regionala care adera la prezenta conventie sau la orice protocol.

Art. 36: Intrarea in vigoare

- 1.** Prezenta conventie va intra in vigoare in a 90-a zi de la data depunerii celui de-al 30-lea instrument de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.
- 2.** Orice protocol va intra in vigoare in cea de-a 90 zi de la data depunerii numarului de instrumente de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare, specificat in acel protocol.
- 3.** Pentru fiecare parte contractanta care ratifica, accepta sau aproba prezenta conventie, sau adera la ea dupa depunerea celui de-al 30-lea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, va intra in vigoare in cea de-a 90-a zi de la data depunerii de catre acea parte contractanta a instrumentului sau de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare.
- 4.** Orice protocol, daca nu se specifica altfel in acel protocol, va intra in vigoare pentru o parte contractanta care ratifica, accepta sau aproba acel protocol, sau adera la el dupa intrarea sa in vigoare, conform paragrafului 2 de mai sus, fie in a 90-a zi de la data la care acea parte contractanta isi depune instrumentul sau de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, fie la data la care intra in vigoare prezenta conventie pentru acea parte contractanta, ultimul termen fiind retinut.

5. In conformitate cu paragrafele 1 si 2 de mai sus, orice instrument depus de o organizatie de integrare economica regionala nu va fi considerat ca instrument suplimentar celor depuse de statele membre ale acelei organizatii.

Art. 37: Rezerve

Nici o rezerva nu poate fi facuta la prezenta conventie.

Art. 38: Retrageri

1. In orice moment, dupa doi ani de la data la care prezenta conventie a intrat in vigoare pentru o parte contractanta, acea parte contractanta se poate retrage din conventie facind o notificare, in scris, catre depozitar.

2. Orice retragere devine efectiva la expirarea intervalului de un an de la data primirii de catre depozitar sau la orice data ulterioara ce va putea fi specificata in notificarea de retragere.

3. Orice parte contractanta care se retrage din prezenta conventie se considera, de asemenea, ca retrasa din orice protocol la aceasta.

Art. 39: Reglementari financiare provizorii

Cu conditia sa fie complet restructurat in conformitate cu dispozitiile art. 21, Fondul Mondial pentru Mediu al Programului Natiunilor Unite pentru Dezvoltare, al Programului Natiunilor Unite pentru Mediul Inconjurator si al Bancii Internationale pentru Reconstructie si Dezvoltare, va fi structura institutionala provizorie la care se refera art. 21, pentru perioada dintre intrarea in vigoare a prezentei conventii si prima reuniune a conferintei partilor sau pina ce conferinta partilor va decide ce structura institutionala va fi desemnata in conformitate cu art. 21.

Art. 40: Reglementari interimare pentru secretariat

Secretariatul asigurat de directorul executiv al Programului Natiunilor Unite pentru Mediul Inconjurator va fi secretariatul la care se refera art. 24 paragraful 2, pe baza interimara, pentru perioada dintre intrarea in vigoare a prezentei conventii si prima reuniune a conferintei partilor.

Art. 41: Depozitarul

Secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite isi va asuma functiile de depozitar pentru prezenta conventie si pentru orice protocol.

Art. 42: Texte autentice

Originalul prezentei conventii, ale carei texte in limbile araba, chineza, engleza, franceza, rusa si spaniola sint egal autentice, va fi depus la secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite.

Pentru conformitate, subsemnatii, fiind autorizati in acest scop, au semnat prezenta conventie.

Redactat la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992.

ANEXA Nr. 1: IDENTIFICARE SI MONITORING

1. Ecosisteme si habitate: care contin o mare diversitate, un numar mare de specii amenintate, endemice sau salbatice; necesare pentru speciile migratoare; de importanta sociala, economica, culturala sau stiintifica; care sint reprezentative, unice sau asociate unor procese evolutive sau altor procese biologice esentiale.

2. Specii si comunitati care sint: amenintate; rude salbatice ale speciilor domestice sau cultivate; de valoare medicala, agricola sau alta valoare economica; de importanta sociala, stiintifica sau culturala; de importanta pentru cercetare in domeniul conservarii si utilizarii durabile a diversitatii biologice, cum ar fi speciile indicatoare si

3. Gene si genoame descrise, de importanta sociala, stiintifica sau economica.

ANEXA Nr. 2:

Partea I: Arbitraj

Art. 1

Partea reclamanta va notifica secretariatului ca partile supun un diferend, spre arbitraj, conform art. 27. Notificarea va contine subiectul arbitrajului si va include, in special, articolele conventiei sau ale protocolului ale caror interpretare sau aplicare este disputata. Daca partile nu sint de acord asupra subiectului disputei inainte de desemnarea

presedintelui tribunalului, tribunalul de arbitraj va determina subiectul problemei. Secretariatul va inainta informatia astfel primita catre toate partile contractante la prezenta conventie sau la respectivul protocol.

Art. 2

1. In cazul diferendelor intre doua parti, tribunalul arbitral va avea 3 membri. Fiecare parte la diferend va numi un arbitru si cei doi arbitri astfel numiti vor desemna, de comun acord, pe cel de-al treilea arbitru, care va fi presedintele tribunalului. Cel din urma nu va avea nationalitatea nici uneia dintre partile la diferend si nici rezidenta obisnuita pe teritoriul uneia dintre aceste parti, nu va fi angajat de vreuna dintre ele si nici nu s-a ocupat de caz in alta calitate.

2. In caz de diferend intre mai mult de doua parti, partile avind acelasi interes vor numi, de comun acord, un arbitru.

3. Orice vacanta va fi ocupata in maniera descrisa pentru numirea initiala.

Art. 3

1. Daca presedintele tribunalului arbitral nu a fost numit in decurs de doua luni de la numirea celui de-al doilea arbitru, secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite, la cererea unei parti, va desemna pe presedinte, in decurs de doua luni.

2. Daca una dintre partile la diferend nu numeste un arbitru in decurs de doua luni de la primirea cererii, cealalta parte poate sesiza pe secretarul general, care va face numirea intr-o perioada ulterioara, de doua luni.

Art. 4

Tribunalul arbitral va lua deciziile sale in conformitate cu dispozitiile prezentei conventii, ale oricarui protocol si ale dreptului international.

Art. 5

In cazul in care partile la diferend nu decid altfel, tribunalul arbitral isi va stabili propriile reguli de procedura.

Art. 6

Tribunalul arbitral poate recomanda, la cererea unei parti, masuri esentiale interimare de protectie.

Art. 7

Partile la diferend vor facilita activitatea tribunalului arbitral si, in special, vor utiliza toate mijloacele aflate la dispozitia lor, pentru:

a) a furniza tribunalului toate documentele, informatiile si facilitatile necesare;

b) a permite tribunalului, daca este necesar, sa cheme martori sau experti si sa primeasca depozitia lor.

Art. 8

Partile si arbitrii au obligatia sa protejeze confidentialitatea oricarei informatii pe care o primesc in timpul lucrarilor tribunalului arbitral.

Art. 9

Daca tribunalul arbitral nu decide altfel, datorita unor conditii speciale ale cazului, cheltuielile tribunalului vor fi suportate de catre partile la diferend, in mod egal. Tribunalul va tine o evidenta a tuturor cheltuielilor si va prezenta partilor un raport final.

Art. 10

Orice parte contractanta care are un interes de natura juridica in subiectul in cauza a diferendului si care poate sa fie afectata de decizia asupra cazului poate interveni in lucrari, cu consimtamintul tribunalului.

Art. 11

Tribunalul poate audia si decide cereri reconventionale care apar direct din subiectul in chestiune al diferendului.

Art. 12

Deciziile tribunalului arbitral, tinind de procedura si fondul acestora, vor fi luate cu majoritatea de voturi a membrilor sai.

Art. 13

Daca una dintre partile la diferend nu apare in fata tribunalului arbitral sau nu isi apara

cauza, cealalta parte poate cere tribunalului sa-si continue procedura si sa pronunte decizia sa. Faptul ca una dintre parti nu s-a prezentat in fata tribunalului sau ca s-a abtinut de a-si exercita drepturile sale, nu constituie un obstacol in calea procedurii. Inainte de a pronunta sentinta definitiva, tribunalul arbitral trebuie sa se asigure ca cererea este fundamentala de fapt si de drept.

Art. 14

Tribunalul arbitral va pronunta sentinta finala in decurs de 5 luni de la data la care s-a constituit, daca nu considera necesara extinderea limitei de timp pentru o perioada care sa nu depaseasca alte 5 luni.

Art. 15

Sentinta finala a tribunalului arbitral se va limita la subiectul in chestiune a diferendului si va fi motivata. Sentinta va contine numele membrilor care au participat la deliberare si data la care ea a fost pronuntata. Orice membru al tribunalului poate atasa la ea o opinie distincta sau divergenta.

Art. 16

Sentinta va fi obligatorie pentru partile la diferend. Va fi fara apel, daca partile nu au hotarit, in prealabil, asupra unei proceduri de apel.

Art. 17

Orice divergenta care poate aparea intre partile la diferend, cu privire la interpretarea sau maniera de executare a sentintei finale, poate fi supusa de catre orice parte, spre decizie, tribunalului arbitral care a dat-o.

Partea II: Conciliere

Art. 1

O comisie de conciliere se va crea la cererea uneia dintre partile la diferend. Comisia, daca partile nu au decis altfel, se va compune din 5 membri, cite 2 numiti de fiecare parte implicata si un presedinte ales, de comun acord, de catre membrii astfel desemnati.

Art. 2

In diferendele dintre mai mult de doua parti, partile care au acelasi interes isi vor numi membrii in comisie de comun acord. Cind doua sau mai multe parti au interese independente sau cind ele sint in dezacord cu privire la faptul de a sti ca au acelasi interes, ele isi vor numi membrii lor separat.

Art. 3

Daca orice numire din partea partilor nu se face in decurs de doua luni de la data cererii pentru crearea comisiei de conciliere, secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite, daca i se solicita de catre partea care a facut cererea, va face acele numiri, in decurs de alte doua luni.

Art. 4

Daca nu a fost ales un presedinte al comisiei de conciliere in decurs de doua luni de la numirea ultimului membru al comisiei, secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite, daca i se solicita de catre una dintre parti, va desemna un presedinte, in decurs de alte doua luni.

Art. 5

Comisia de conciliere va lua deciziile cu majoritatea de voturi a membrilor sai. Daca partile la diferend nu hotarasc altfel, comisia isi va stabili propria procedura. Ea va face o propunere de rezolvare a diferendului, pe care partile o vor examina cu buna-credinta.

Art. 6

In caz de dezacord cu privire la completarea comisiei de conciliere, aceasta va decide daca ea este sau nu competenta.
